

Streszczenie

Administracja urzeczywistnia prawo publiczne, a identyfikując i rozwiązując problemy pojawiające się w przestrzeni publicznej, realizuje interes publiczny. Ten niedookreślony i pozbawiony na gruncie prawa legalnej definicji termin, podlega stałej rewizji, albowiem jego treść każdorazowo uzależniona jest od, kontekstu, dyscypliny prawa i innych prawnie istotnych warunków¹. Właściwe rozumienie i trafne diagnozowanie interesu publicznego świadczy o zrozumieniu potrzeb i wrażliwości państwa na istotne sprawy społeczne.

Rozprawa doktorska, pt.: „*Prawne aspekty bezpieczeństwa dokumentów publicznych*”, dotyczy problematyki zagrożeń, związanych z bezpieczeństwem dokumentów zdefiniowanych jako publiczne i konieczności ich prawnego zabezpieczenia w celu skutecznego egzekwowania realizacji interesu publicznego, zmaterializowanego w postaci skonkretyzowanych w przepisach prawa zadań publicznych.

Współczesna administracja publiczna mierzy się z nowymi wyzwaniami związanymi m. in. ze skutkami zjawiska globalizacji. Godzenie interesu narodowego z interesami światowego społeczeństwa, powoduje dylematy, także te natury prawnej. Zagadnienia będące przedmiotem rozważań, starano się wykazać zatem w szerszym kontekście tj. na tle problematyki szerokokorozumianego bezpieczeństwa, by w ten sposób usprawiedliwić władcze działanie administracji publicznej, która w celu ochrony interesu publicznego, nie tylko wprowadza reglamentacyjne rozwiązania, ale też decyduje na konfrontacyjne stanowisko wobec prawodawstwa unijnego.

Interdyscyplinarność tematyki dysertacji, implikuje konieczność jej zaprezentowania, z uwzględnieniem elementów prawa: karnego, cywilnego, konstytucyjnego i unijnego. Jednak punktem odniesienia, każdorazowo jest prawo administracyjne. Syntetyczny przegląd powiązanych ze sobą prawnych regulacji, ma na celu kompleksowe przedstawienie badanej problematyki i zidentyfikowanie obszarów, które wymagają doregulowania lub zmiany.

Główny problem badawczy, przyjął zatem formę następującego pytania:
Czy obowiązujące rozwiązania prawne, służące bezpieczeństwu dokumentów publicznych, są spójne, kompletne i odpowiadają wyzwaniom stojącym przed administracją publiczną w zakresie bezpieczeństwa?

---

¹ E. Modliński, *Pojęcie interesu publicznego w prawie administracyjnym*, Warszawa 1932, s.13 in., [za:] A. S. Duda, *Interes prawny w polskim prawie administracyjnym*, Warszawa 2008, s.27.

Praca składa się z czterech części, ma charakter rozprawy z zakresu nauk prawnych i koncentruje się wokół tworzenia przy pomocy regulacji prawnych systemu zapewniającego indywidualne i zbiorowe bezpieczeństwo w obszarze związanym z dokumentami publicznymi. Konstrukcja pracy ma na celu usystematyzowanie materiału, jak też stopniowe wprowadzenie do kolejnych zagadnień tematycznych, w ramach, których analizowane są zdefiniowane problemy badawcze, które zostały ujęte w czterech zasadniczych pytaniach.

- 1) Jakie elementy determinują pojęcie dokumentu publicznego?
- 2) Jakie są współczesne uwarunkowania prawne (krajowe i unijne) systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych?
- 3) Jakie są doświadczenia wybranych państw Unii Europejskiej w kształtowaniu polityki bezpieczeństwa dokumentów publicznych?
- 4) Jakie działania, w tym zwłaszcza działania regulacyjne, należy podjąć w celu uzyskania optymalnego poziomu bezpieczeństwa dokumentów publicznych?

Część pierwsza definicyjna pracy, pozwala na zidentyfikowanie głównego obszaru badawczego i odnosi się do kwestii pojęciowych, zawiera analizę zagadnień dotyczących istoty obowiązków administracji publicznej w aspekcie generalnym, jak i w odniesieniu do zadań publicznych związanych z bezpieczeństwem dokumentów publicznych. Kolejny zakres rozważań to obszar bezpieczeństwa. W celu usystematyzowania opisywanych w nim zagadnień, ich charakterystyka została zaprezentowana od zagadnień ogólnych tj. genezy i pojęcia bezpieczeństwa oraz funkcjonujących w doktrynie jego rodzajów, po prezentację systemu bezpieczeństwa narodowego RP.

Część druga rozprawy koncentruje się na omówieniu kluczowych zagadnień związanych z istotą dokumentu, zakresem definicyjnym dokumentów publicznych jako przedmiotu ochrony prawnej oraz definicji systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych. Zakresem wieloaspektowej analizy, objęte zostały zagadnienia dotyczące efektywności funkcjonującego systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych, na tle istniejących i przewidywanych zagrożeń. Na państwie ciąży bowiem konstytucyjna odpowiedzialność, by zagrożenia te trafnie identyfikować i szukać mechanizmów ich skutecznej ochrony.

Część trzecia stanowi kluczowy aspekt dysertacji i sprowadza się do przeglądu ważnych zagadnień dla tematyki pracy regulacji krajowych i unijnych. Kwerenda uregulowań prawnych stanowi wstęp do prezentacji wyników badań aktów prawnych wydanych przez organy administracji publicznej i dotyczących funkcjonujących w obiegu prawnym dokumentów.

W części czwartej rozprawy, zaprezentowano regulacje prawne dotyczące zasad zabezpieczania i produkcji dokumentów istotnych dla bezpieczeństwa państwa w wybranych

krajach Unii Europejskiej. Natomiast w podsumowaniu dokonano zwięzłej prezentacji problemów badawczych, które w toku rozprawy zostały poddane diagnozie. Nawiązano do kluczowych wywodów związanych z analizą organizacyjnej i prawnej natury systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych. Usystematyzowano rozważania i zaproponowano postulaty *de lege lata* mające uzasadnienie w zebranych w materiale.

Wyniki przeprowadzonych analiz oraz badania, pozwoliły na pozytywne zweryfikowanie hipotezy badawczej, w ramach której założono, iż zapewnienie *odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa dokumentów publicznych*, wymaga zastosowania w bieżącej działalności administracji publicznej, naukowo uzasadnionych rozwiązań prawnych związanych z całym cyklem ich życia po wdrożeniu działań prewencyjnych i edukacyjnych. Ponadto w aspekcie zarysowanej sytuacji problemowej, potwierdzono założone szczegółowe hipotezy badawcze:

- 1) Warunkiem uznania dokumentu za publiczny jest określenie jego funkcji oraz elementów warunkujących jego byt w obrocie prawnym;
- 2) Regulacje prawne są skutecznym sposobem tworzenia systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych;
- 3) Doświadczenia państw europejskich w zakresie stosowanych systemowych, rozwiązań prawnych w obszarze bezpieczeństwa dokumentów publicznych można wykorzystać z warunkach polskich z uwagi na ich uniwersalność;
- 4) Zapewnienie bezpieczeństwa dokumentów publicznych winno mieć swoje podstawy naukowe i jest pochodną systemowych rozwiązań prawnoorganizacyjnych w funkcjonowaniu administracji publicznej oraz realizowanych działań prewencyjnych i edukacyjnych.

Efektem prowadzonych badań jest uzyskanie wiedzy na temat determinantów prawnych aspektów bezpieczeństwa dokumentów publicznych i diagnoza rzeczywistego stanu. Temat niniejszej rozprawy ma znaczenie teoretyczne i praktyczne. Przedstawione wnioski mogą przyczynić się do zweryfikowania założeń przyjętych w ustawie o bezpieczeństwie dokumentów publicznych i tym samym ich skuteczniejszej ochrony. Niezależnie od uzyskanych wyników badawczych, za podjęciem tematyki rozprawy przemawiały wskazane względy praktyczne związane z potrzebą zaprezentowania problemów i dylematów badawczych, do tej pory jedynie marginalnie wyrażonych w doktrynie prawa.

Słowa kluczowe: interes publiczny, dokument publiczny, bezpieczeństwo, administracja publiczna